

BELGISCHE SENAAT**BUITENGEWONE ZITTING 1988**

7 JULI 1988

Ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling van de wetgeving op de pensioenen en renten van de burgerlijke slachtoffers van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 en van hun recht-hebbenden

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIEN UITGEBRACHT DOOR DE HEER de WASSEIGE

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Cooreman, voorzitter; Aerts, Chabert, De Bremaeker, Deprez, Evers, Hofman, Kenzeler, Marchal, Moens, Paque, Poulet, Sprockelaars, mevr. Truffaut, de heren Van Hooland, Weyts, Wintgens en de Wasseige, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : de heren Appeltans, Diegenant en Verhaegen.
3. Andere senatoren : de heren Buchmann en Lannoye.

R. A 13939**Zie :**

Gedr. St. van de Senaat :
368 - 1 (B.Z. 1988).

SENAT DE BELGIQUE**SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1988**

7 JUILLET 1988

Projet de loi modifiant et complétant la législation relative aux pensions et rentes des victimes civiles des guerres 1914-1918 et 1940-1945 et de leurs ayants droit

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES FINANCES
PAR M. de WASSEIGE

Ont participé aux travaux de la Commission :

1. Membres effectifs : MM. Cooreman, président; Aerts, Chabert, De Bremaeker, Deprez, Evers, Hofman, Kenzeler, Marchal, Moens, Paque, Poulet, Sprockelaars, Mme Truffaut, MM. Van Hooland, Weyts, Wintgens et de Wasseige, rapporteur.
2. Membres suppléants : MM. Appeltans, Diegenant et Verhaegen.
3. Autres sénateurs : MM. Buchmann et Lannoye.

R. A 13939**Voir :****Document du Sénat :**

368 - 1 (S.E. 1988).

**I. UITEENZETTING
VAN DE STAATSSECRETARIS
VOOR DE OORLOGSSLACHTOFFERS**

De Staatssecretaris voor de Oorlogsslachtoffers dankt de Commissie omdat zij de besprekking van dit ontwerp op de agenda heeft gezet zodat het nog tijdens deze zitting kan worden aangenomen. Dat had reeds lang moeten gebeuren aangezien de bepalingen ervan reeds van toepassing zijn vanaf 1 januari 1985. Zij zullen dus terugwerkende kracht hebben. Aangezien het een bejaarde bevolkingsgroep betreft met een jaarlijks sterftecijfer van 5 tot 6 pct., zijn heel wat mensen die er voordeel hadden kunnen van trekken ondertussen jammer genoeg overleden. Het moet dus snel gaan.

De opzet van dit ontwerp is beperkt. Het betreft het laatste gedeelte van de tienjarige programmatie, die loopt van 1 juli 1975 tot 1 juli 1985, dat uitsluitend op het eerste semester van 1985 betrekking heeft. Het ontwerp beoogt de burgerlijke slachtoffers, aangezien het overeenkomstig ontwerp voor de militaire slachtoffers reeds in april 1987 werd besproken in de Commissie en op 25 juni 1987 wet is geworden. De politieke omstandigheden hebben verhinderd dat het ontwerp tijdens de vorige zittingsperiode werd aangenomen.

De regeling die werd uitgewerkt door de Minister van Justitie van de vorige Regering, geeft concrete vorm aan de voorstellen van de Permanente Commissie die werd ingesteld in het kader van het Protocol van 1975. De kosten ervan belopen 53,6 miljoen. Die maken deel uit van de kredieten die beschikbaar werden gesteld aan de vaderlandsliedende verenigingen en in 1975 300 miljoen bedroegen, wat neerkomt op 565 miljoen voor een volledig jaar tegen het indexcijfer van 1985 en 282,7 miljoen voor het betreffende semester. Aangezien een vierde van die kredieten bestemd is voor de burgerlijke slachtoffers, blijft er nog 70,7 miljoen over, waarvan de voor de vorige programmatie bestede 17,1 miljoen moeten worden afgetrokken, zodat men uitkomt op een beschikbaar saldo van 53,6 miljoen.

Welke zijn de belangrijkste maatregelen die in het vooruitzicht worden gesteld ?

Ten eerste het beginsel van de juiste verhouding dat erin bestaat dat het pensioen van de minder dan 100 pct. invaliden wordt berekend naar hun invaliditeitspercentage ten opzichte van de 100 pct. invaliden. Het pensioen van een 100 pct. invalide bedraagt ongeveer 100 000 frank per kwartaal. Dat van een 50 pct. invalide zou dus volgens het beginsel van de juiste verhouding ongeveer 50 000 frank moeten bedragen. Vóór dat beginsel werd ingevoerd bedroeg dat pensioen slechts ongeveer 40 000 frank tegen het huidige indexcijfer. Het verschil, 10 000 frank dus, is bijgelegd ten belope van 20 pct. in 1982, 20 pct. in 1983 en 20 pct. in 1984. Daar komt nog

**I. EXPOSE
DU SECRETAIRE D'ETAT
AUX VICTIMES DE LA GUERRE**

Le Secrétaire d'Etat aux Victimes de la guerre remercie la Commission d'avoir mis à son ordre du jour la discussion de ce projet afin qu'il puisse encore être voté au cours de la présente session. Il aurait dû, en effet, être voté depuis longtemps puisque les dispositions qu'il prévoit doivent être d'application au 1er janvier 1985. Elles auront donc un effet rétroactif. Comme elles concernent une population âgée connaissant un taux de mortalité annuel de 5 à 6 p.c., beaucoup de ceux qui auraient pu en bénéficier sont hélas décédés entre-temps. Il y a donc urgence.

L'objet de ce projet est limité. Il couvre la dernière tranche de la programmation décennale allant du 1er juillet 1975 au 1er juillet 1985, dernière tranche qui porte exclusivement sur le premier semestre 1985. Il vise les victimes civiles, le projet correspondant pour les victimes militaires ayant été débattu au sein de cette Commission en avril 1987 et étant devenu la loi du 25 juin 1987. Ce sont les circonstances politiques qui n'ont pas permis l'adoption de ce projet sous la précédente législature.

Le dispositif qui a été élaboré par le Ministre de la Justice du précédent Gouvernement concrétise les propositions de la Commission permanente instituée dans le cadre du Protocole de 1975. Son coût s'élève à 53,6 millions. Il est compris dans l'enveloppe budgétaire mise à la disposition des associations patriotiques, enveloppe qui s'élevait à 300 millions en 1975, soit 565 millions à l'indice de 1985 pour une année complète et 282,7 millions pour le semestre à couvrir. Le quart de ce crédit étant destiné aux victimes civiles, il reste donc 70,7 millions dont il faut déduire 17,1 millions déjà utilisés pour la programmation précédente, ce qui donne un solde disponible de 53,6 millions.

Quelles sont les principales mesures prévues ?

D'abord la proportionnalité qui consiste à « proportionner » la pension des invalides à moins de 100 p.c. au taux de leur invalidité par rapport à un invalide à 100 p.c. Ainsi, la pension d'un invalide à 100 p.c. atteint environ 100 000 francs par trimestre. Celle d'un invalide à 50 p.c. devrait donc, selon la proportionnalité, s'élever à environ 50 000 francs. Or, elle n'atteignait avant l'instauration de la proportionnalité que environ 40 000 francs à l'indice actuel. La différence, soit 10 000 francs, a été comblée à concurrence de 20 p.c. en 1982, 20 p.c. en 1983 et 20 p.c. en 1984. On y ajoute cette fois 5 p.c. au 1er janvier 1985, en sorte que l'écart sera comblé à concurrence

5 pct. bij op 1 januari 1985 zodat het verschil ten belope van 65 pct. zal zijn bijgelegd. Het saldo zal moeten worden bijgepast bij een latere programmatie.

Een andere maatregel bepaald bij artikel 14 is het reversiepensioen voor weduwen, een nieuwe regeling die werd ingesteld voor de weduwen van de militaire slachtoffers door de wet van 4 juni 1982 en voor de weduwen van de burgerlijke slachtoffers door de wet van 30 juni 1983. Die nieuwe regeling kent de oorlogsweduwen een pensioen toe dat in verhouding staat tot het pensioen van hun overleden echtgenoot en doet de voorwaarde vervallen dat het bewijs moet worden geleverd van het oorzakelijk verband tussen het overlijden en het schadelijke feit, een bewijs dat steeds moeilijker te leveren is naarmate de oorlogsjaren verder achter ons liggen.

De statistieken voor 1980 wijzen bijvoorbeeld uit dat 7 weduwen op 10 dat pensioen niet ontvangen omdat ze aan die voorwaarde niet kunnen voldoen. Het reversiepensioen is naar luid van de wetten van 1982 en 1983 alleen bestemd voor de weduwen wier echtgenoot overleden is vanaf het jaar waarop deze wetten werden aangenomen. De Koning kreeg evenwel de bevoegdheid die nieuwe regeling uit te breiden tot degenen die vroeger waren overleden. Zo werd die regeling bij opeenvolgende besluiten van toepassing gemaakt op degenen die overleden zijn vanaf 1973, wat de militaire slachtoffers betreft, en vanaf 1977 wat de burgerlijke slachtoffers betreft. Aangezien de inwerkingtreding van die maatregelen steeds een jaar later komt voor de burgerlijke slachtoffers, brengt dit ontwerp dat verschil terug tot zes maanden voor degenen die vanaf 1980 zijn overleden. De achterstand wordt dus slechts gedeeltelijk ingelopen en zal volledig ingelopen moeten zijn bij de volgende programmering. Er zij trouwens op gezeven dat het regeerakkoord voorziet in de uitbreiding van de nieuwe regeling tot alle weduwen, zodat ze gelijk worden behandeld.

Een andere maatregel opgenomen in de artikelen 1 tot 4 wil het invaliditeitspercentage van de groot-invaliden, de geamputeerden en verminkt vermeerderen met 5 pct. Een 80 pct. invalide die momenteel ongeveer 82 200 frank per kwartaal krijgt, zal vanaf 1 januari 1985, 85 pct. krijgen d.i. 87 500 frank.

De artikelen 8 tot en met 13 hebben betrekking op de lijfrente van de weggevoerden, waarvan het maandbedrag dat overeenstemt met zes maanden deportatie van ongeveer 1 200 tot ongeveer 1 400 frank wordt gebracht, en wat de weduwen betreft, van 450 tot 550 frank wordt gebracht.

Het ontwerp voorziet ten slotte in een aantal andere, minder belangrijke maatregelen die het pensioen verhogen van een aantal categorieën weduwen, die overigens weinig talrijk zijn, met name die wier echtgenoot het slachtoffer was van vaderlands-

de 65 p.c. Le solde devra être couvert lors de la programmation ultérieure.

Autre mesure prévue à l'article 14, la pension de réversion des veuves, régime nouveau institué pour les veuves des victimes militaires par la loi du 4 juin 1982 et pour les veuves des victimes civiles par la loi du 30 juin 1983. Ce nouveau régime accorde aux veuves de guerre une pension proportionnelle à celle dont bénéficiait leur mari défunt et supprime la condition qui leur était imposée d'apporter la preuve du lien de causalité entre le décès et le fait dommageable, preuve de plus en plus difficile à produire que l'on s'éloigne des années de guerre.

Les statistiques de 1980 indiquent par exemple que 7 veuves sur 10 se sont vu refuser la pension à défaut d'avoir pu satisfaire à cette condition. La pension de réversion était, aux termes des lois de 1982 et 1983, réservée aux veuves dont le mari était décédé à partir de l'année du vote de ces lois. Pouvoir était cependant donné au Roi d'étendre le nouveau régime aux décès survenus antérieurement. C'est ainsi que par des arrêtés successifs il a été rendu applicable aux décès survenus à partir de 1973 pour les victimes militaires et à partir de 1977 pour les victimes civiles. L'entrée en vigueur de ces mesures intervenant toujours un an plus tard pour les victimes civiles, le présent projet réduit cet écart à six mois pour les décès survenus à partir de 1980. Il s'agit donc d'un rattrapage partiel, le rattrapage intégral devant être réalisé dans le cadre de la prochaine programmation. Il faut souligner par ailleurs que l'accord de Gouvernement prévoit l'extension de ce nouveau régime à l'ensemble des veuves en sorte qu'elles soient traitées de manière égale.

Une autre mesure faisant l'objet des articles 1er à 4 vise à augmenter de 5 p.c. les taux d'invalidité des grands invalides, amputés et mutilés. C'est ainsi qu'un invalide à 80 p.c. qui reçoit actuellement environ 82 200 francs par trimestre recevra, avec effet au 1er janvier 1985, 85 p.c., soit environ 87 500 francs.

Les articles 8 à 13 visent les rentes des déportés dont le montant annuel correspondant à six mois de déportation passera d'environ 1 200 francs à environ 1 400 francs, et en ce qui concerne les veuves, d'environ 450 francs à environ 550 francs.

Le projet prévoit enfin d'autres mesures mineures améliorant la pension de certaines catégories peu nombreuses de veuves, notamment celles dont le mari était victime d'actes patriotiques et celles dont le mari déporté n'avait pu introduire de demande de

lievende daden en die van wie de gedeportheerde echtgenoot de aanvraag tot herziening, bij toepassing van de wet van 1983, niet heeft kunnen indienen, aangezien hij overleden was vóór de vereiste datum.

De Staatssecretaris hoopt dat dit ontwerp, zoals de vorige soortgelijke ontwerpen, eenparig goedgekeurd zal kunnen worden, gezien het moreel belang dat eraan verbonden is voor burgers die de nationale erkentelijkheid verdiend hebben en die helaas van jaar tot jaar in aantal afnemen.

Tot slot deelt hij mee dat hij bij het Parlement het ontwerp van wet zal indienen om de maatregelen tot stand te brengen die de Permanente Commissie heeft voorgesteld in het kader van de bijkomende programmatie waartoe de Regering heeft besloten voor het tijdpérk 1988-1990. Het bedoelde ontwerp dekt dat hele tijdpérk, zowel voor de burgerlijke als voor de militaire slachtoffers van de vaderlandsliedende plicht.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Budgettaire vooruitzichten

Verscheidene leden vragen zich af of de bedragen die krachtens dit ontwerp van wet worden toegekend, reeds opgevoerd zijn op de begrotingen van 1988.

De Staatssecretaris antwoordt dat alle maatregelen budgetair gedekt zijn. De reversiepensioenen van de weduwen wier echtgenoot overleden is tussen 1973 en 1976 (erin begrepen), worden later bij koninklijk besluit gelijkgeschakeld.

De specificatie van de kosten verbonden aan elke maatregel en van het aantal gerechtigden worden in de bijlage toegelicht.

2. Reversiepensioenen

Op verzoek van een lid preciseert de Staatssecretaris dat de reversiepensioenen van de weduwen van militaire slachtoffers niet opgenomen zijn in de bedragen van het protocol, in tegenstelling met de reversiepensioenen van de weduwen van de burgerlijke slachtoffers.

3. Verlenging van het protocol

Een lid wijst erop dat het protocol 1975-1985 voor alle oorlogsslachtoffers verlengd werd voor een periode van drie jaar. Hij vraagt wat het jaarbedrag is, wanneer dat protocol verstrijkt en wanneer de maatregelen genomen zullen worden, aangezien de vorige Regering in november 1987 verklaard heeft dat zij principieel akkoord kon gaan met de voorstellen van de Permanente Commissie.

De Staatssecretaris antwoordt dat de verlenging van het akkoord met drie jaar betrekking heeft op

revalorisation en application de la loi de 1983, leur décès étant survenu avant la date requise.

Le Secrétaire d'Etat espère que ce projet, comme les projets antérieurs de même nature, pourra être voté à l'unanimité en raison de l'intérêt moral qui y est attaché à l'égard de citoyens dignes de la reconnaissance nationale et dont le nombre se réduit hélas d'année en année.

Il annonce enfin qu'il soumettra au Parlement le projet de loi concrétisant les mesures proposées par la Commission permanente dans le cadre de la programmation complémentaire décidée par le Gouvernement pour la période 1988-1990, projet qui couvrira l'ensemble de cette période tant pour les victimes civiles que pour les victimes militaires du devoir patriotique.

II. DISCUSSION GENERALE

1. Prévisions budgétaires

Plusieurs membres s'inquiètent de savoir si les montants alloués en vertu du présent projet de loi sont déjà prévus aux budgets de 1988.

Le Secrétaire d'Etat répond que toutes les mesures sont couvertes par des inscriptions budgétaires. L'harmonisation des pensions de réversion pour les veuves dont le mari est décédé entre 1973 et 1976 (compris) sera fait par arrêté royal ultérieur.

Le détail du coût de chaque mesure et du nombre de bénéficiaires est donné en annexe.

2. Pensions de réversion

A la demande d'un membre, le Secrétaire d'Etat précise que les pensions de réversion des veuves des victimes militaires n'interviennent pas dans les sommes prévues au protocole, au contraire des pensions de réversion des veuves des victimes civiles.

3. Prolongation du protocole

Un membre signale que le protocole 1975-1985 pour l'ensemble des victimes de la guerre a été prolongé pour trois ans. Il demande quel est le montant annuel, quand ce protocole vient à échéance et quand les mesures seront prises puisque le Gouvernement précédent avait marqué un accord de principe en novembre 1987 sur les propositions de la Commission permanente.

Le Secrétaire d'Etat répond que la prolongation de trois ans de l'accord porte sur 150 millions de

een bedrag van 150 miljoen frank per jaar (index 1975) en dat die bedragen gelden voor de jaren 1988, 1989 en 1990.

Wat de uitvoering van die maatregelen betreft, deelt de Staatssecretaris mee dat hij eerlang één enkel wetsontwerp zal indienen betreffende al die maatregelen, voor de militaire zowel als voor de burgerlijke slachtoffers en voor het hele tijdperk van drie jaar. Wel te verstaan zal dit ontwerp voorzien in de spreiding van de maatregelen over de drie jaren. Zodoende kan worden vermeden dat de betrokkenen door vertraging worden benadeeld en krijgt het Parlement een duidelijker beeld van de maatregelen in hun geheel.

4. Aantal gerechtigden

Een lid vraagt hoeveel personen die maatregelen genieten. De Staatssecretaris antwoordt dat er in totaal 46 000 burgerlijke oorlogsslachtoffers en rechtshbbenden zijn. Het jaarverslag van de Nationale Kas voor de Oorlogspensioenen bevat daarover de nodige gedetailleerde statistische gegevens.

In de bijlage wordt het aantal personen vermeld waarop elk van die maatregelen slaat.

5. Toestand van de personen die onder dwang ingelijfd werden

Ofschoon dit probleem niet rechtstreeks verband houdt met dit ontwerp van wet, neemt een lid de aanwezigheid van de Staatssecretaris te baat om diens aandacht te vestigen op de toestand van personen die onder dwang in het Duitse leger ingelijfd werden. Bij herhaling hebben verschillende regeringen beloofd dit probleem aan te pakken. Hoe staat het er vandaag voor?

De Staatssecretaris antwoordt dat de vorige Regering twee ontwerpen van koninklijk besluit had opgesteld, het eerste inzake het pensioen van de werknemers en het andere inzake het pensioen van de zelfstandigen. Als gevolg van de adviezen van de Raad van State moet die aangelegenheid bij wet worden geregeld.

De Staatssecretaris deelt mee dat hij eerlang bij de Regering een ontwerp van wet aanhangig zal maken betreffende die aangelegenheid alsmede betreffende een verhoging van de pensioenen in de openbare sector en eventueel de renten.

III. VERBETERING VAN EEN MATERIELE VERGISSING

In artikel 4, tweede lid, op de laatste regel moet « 6bis, f) » worden gelezen in plaats van « 6bis, e) ».

francs par an, à l'indice de 1975 et que ces montants valent pour les années 1988, 1989 et 1990.

Quant à l'application des mesures, le Secrétaire d'Etat déclare qu'il déposera prochainement un seul projet de loi pour l'ensemble des mesures, concernant aussi bien les victimes militaires que les victimes civiles et cela pour toute la période de trois ans, étant entendu que ce projet de loi prévoira l'étalement des mesures sur les trois ans. Cette manière de faire évitera des retards préjudiciables aux personnes intéressées et permettra au Parlement de voir plus clairement l'ensemble des mesures.

4. Nombre de bénéficiaires

Un membre demande quel est le nombre de bénéficiaires des mesures. Le Secrétaire d'Etat répond que le nombre total des victimes civiles de la guerre et de leurs ayants droit est d'environ 46 000. Le rapport annuel de la Caisse nationale des Pensions de guerre donne tous les renseignements statistiques détaillés.

En annexe figure le nombre de personnes concernées par chacune des mesures.

5. Situation des incorporés de force

Bien que ce problème ne soit pas lié au présent projet de loi, un membre profite de la présence du Secrétaire d'Etat pour évoquer la situation des incorporés de force dans l'armée allemande. A plusieurs reprises, divers gouvernements ont promis d'aborder ce problème. Où en est-il aujourd'hui ?

Le Secrétaire d'Etat répond que le gouvernement précédent avait établi deux projets d'arrêté royal, l'un pour la pension des travailleurs salariés et l'autre pour la pension des travailleurs indépendants. Suite aux avis du Conseil d'Etat, il faut procéder par la voie législative.

Le Secrétaire d'Etat déclare qu'il saisira prochainement le Gouvernement d'un projet de loi à ce sujet ainsi que sur une amélioration des pensions du secteur public et éventuellement sur des rentes.

III. CORRECTION D'UNE ERREUR MATERIELLE

A l'article 4, dernière ligne du deuxième alinéa il faut lire : « 6bis, f) » au lieu de « 6bis, e) ».

IV. STEMMINGEN

De artikelen 1 tot 18 worden aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden. Het ontwerp in zijn geheel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

De Rapporteur,
Y. de WASSEIGE.

De Voorzitter,
E. COOREMAN.

IV. VOTES

Les articles 1er à 18 sont adoptés à l'unanimité des 13 membres présents. Le vote sur l'ensemble du projet est acquis à l'unanimité des 15 membres présents.

Le rapport a été approuvé à l'unanimité des 15 membres présents.

Le Rapporteur,
Y. de WASSEIGE.

Le Président,
E. COOREMAN.

BIJLAGE 1

Nota van de Staatssecretaris voor Middenstand
en voor de Oorlogsslachtoffers

1. Beschikbare kredieten

Een protocol van akkoord, gesloten in 1975 tussen de Regering en de vaderlandsliedende verenigingen, voorziet in een tienjarige programmatie met het oog op de regeling van alle nog hangende problemen van de oorlogsslachtoffers.

Hiertoe wordt voorzien in een krediet van 3 miljard frank (tegen het toenmalig indexcijfer, *in casu* 1,4568), dit is 300 miljoen per jaar.

Dit wetsontwerp geeft een concrete vorm aan de laatste programmatieschijf voor het eerste semester van 1985.

Het beschikbaar krediet bedraagt bijgevolg 150 miljoen frank voor burgerlijke en militaire slachtoffers samen.

Overeenkomstig een akkoord dat bereikt is bij het begin van de uitvoering van het betrokken protocol worden drie vierde van de jaarlijks beschikbare kredieten besteed voor maatregelen ten gunste van militaire slachtoffers van de vaderlandsliedende plicht terwijl een vierde ervan bestemd is voor burgerlijke oorlogsslachtoffers, wat voor de betrokken programmatie neerkomt op :

$$\frac{150 \text{ miljoen}}{4} = 37,5 \text{ miljoen frank}$$

De in het ontwerp bedoelde maatregelen gaan in op 1 januari 1985.

In termen van het indexcijfer van het ogenblik bedraagt het reëel beschikbaar krediet :

$$\frac{150\,000\,000 \times 2,7454}{1,4568} = 282\,681\,219 \times \frac{1}{4} . F = 70\,670\,000$$

waarvan een krediet moet worden afgetrokken
dat reeds voor de vorige programmatie ge-
bruikt werd namelijk . . . . . - 17 100 000
dit is een beschikbaar saldo van . . . . F 53 570 000

2. Kostprijs van de voorgestelde maatregelen (in de volgorde waarin ze worden opgesomd in de memorie van toelichting bij het wetsontwerp) en aantal gerechtigden

ANNEXE 1

Note du Secrétaire d'Etat aux Classes moyennes
et aux Victimes de la Guerre

1. Crédits disponibles

Un Protocole d'accord intervenu en 1975 entre le Gouvernement et les associations patriotiques, a prévu la mise en œuvre d'une programmation décennale en vue du règlement du contentieux des victimes de la guerre.

Il prévoit à cet effet un crédit de 3 milliards de francs (à l'indice de l'époque, en l'occurrence 1,4568), soit 300 millions par année.

Le présent projet de loi traduit la dernière tranche de programmation qui couvre le premier semestre de l'année 1985.

Le crédit disponible s'élève par conséquent — victimes civiles et militaires confondues — à 150 millions de francs.

Suivant un accord intervenu dès le début de l'exécution du Protocole en cause, $\frac{3}{4}$ des crédits annuels disponibles sont réservés aux mesures en faveur des victimes militaires du devoir patriotique, l'autre $\frac{1}{4}$ à celles relatives aux victimes civiles de la guerre, soit pour la programmation en cause :

$$\frac{150 \text{ millions}}{4} = 37,5 \text{ millions de francs.}$$

Les mesures visées par le projet prennent cours au 1er janvier 1985.

Traduit à l'indice du moment, le crédit disponible réel s'élève à :

$$\frac{150\,000\,000 \times 2,7454}{1,4568} = 282\,681\,219 \times \frac{1}{4} . F = 70\,670\,000$$

dont il faut déduire un crédit déjà utilisé pour
la programmation précédente, en l'occurrence - 17 100 000
soit un solde disponible de . . . . F 53 570 000

2. Coût des mesures proposées (dans l'ordre de leur énumération dans l'exposé des motifs du projet de loi) et nombre de bénéficiaires

	Kostprijs Coût	Aantal gerechtigden (oorlog 1914-1918 en oorlog 1940-1945) — Nombre de bénéficiaires (guerre 1914-1918 et guerre 1940-1945)
--	-------------------	--

1. Inhaling met 5 pct. in de verhouding invaliditeitspensioenen. — <i>Rattrapage de 5 p.c. de la proportionnalité des pensions d'invalidité</i>	14 755 000	11 246
2. Toekenning van een reversiepensioen aan de weduwen van de invaliden wier echtgenoot overleden is in 1980, 1981 en 1982 — losmaken met de militaire sector — in tweemaal te verwezenlijken, waarvan de eerste in deze laatste schijf 1985. — <i>Octroi d'une pension de réversion aux veuves des invalides dont le mari est décédé en 1980, 1981 et 1982 — décalage avec le secteur militaire — à réaliser en deux étapes, dont la première dans cette dernière tranche 1985</i>	3 100 000	98

	Kostprijs — Coût	Aantal gerechtigden (oorlog 1914-1918 en oorlog 1940-1945) — Nombre de bénéficiaires (guerre 1914-1918 et guerre 1940-1945)
3. Verhoging met 5 pct. van de pensioenen van burgerlijk groot-invaliden van 80 tot 95 pct. — Majoration de 5 p.c. des pensions des grands invalides civils de 80 à 95 p.c.	14 850 000	640
4. Regeling van artikel 17bis per barema-categorie. — Aménagement de l'article 17bis par catégorie de barème	1 000 000	91
5. Toepassing op de reversiepensioenen van de uitwerking van het verhoogd barema voor de invaliden, gedeporteerden 1940-1945. — Application aux pensions de réversion du bareme majoré pour les invalides de la déportation 1940-1945	750 000	100
6. Vermindering van de verhouding tussen de rente van weggevoerde 1940-1945 en de andere renten, door de rentejaarbasis, per semester, op 500 frank voor de titularis en op 200 frank voor de weduwe te brengen. — Réduction de l'écart entre la rente de déporté 1940-1945 et les autres rentes, en portant les bases annuelles de rente, par semestre de déportation, à 500 francs pour le titulaire et à 200 francs pour la veuve	19 634 000	21 837
7. Beperking van de opdracht van de Gerechtelijk-Geneeskundige Dienst, in geval van her- ziening wegens verergering, enkel tot de invaliditeiten waarvoor de herziening door de invalid aangevraagd werd (= wijziging van de procedure ter zake). — Limitation de la mission de l'Office médico-légal en cas de révision pour aggravation aux seules invalidités pour lesquelles la révision a été demandée par l'invalid (= modification de la procédure en la matière)	F 54 089 000	—
— Af te trekken : rest van het niet gebruikt krediet voor de programmatie 1983-1984. — A déduire : reliquat de crédit non affecté pour la programmation 1983-1984	— 500 000	
Totaal. — Total	F 53 589 000	

BIJLAGE 2

Tabel A

Aantal pensioen- en rentegerechtigden

De Nationale Kas voor Oorlogspensioenen heeft steeds om en bij de vierhonderdduizend pensioenen en renten ten laste, die onderverdeeld worden in de volgende categorieën.

ANNEXE 2

Tableau A

Nombre de bénéficiaires de pensions et de rentes

La Caisse Nationale des pensions de la guerre a toujours la charge d'environ quatre cent mille pensions et rentes qui se répartissent parmi les catégories suivantes.

	1986	1987
A. Pensioenen en renten van de oorlog 1914-1918. — <i>Pensions et rentes de la guerre 1914-1918</i>		
1. Militaire invaliditeitspensioenen. — <i>Pensions militaires d'invalidité</i>	1 123	856
2. Weduwen- en wezenpensioenen. — <i>Pensions de veuves et d'orphelins</i>	4 791	4 207
3. Toelagen aan ascendenten. — <i>Allocations aux descendants</i>	2	1
4. Frontstreprenrenten. — <i>Rentes pour chevrons de front</i>	3 127	2 408
5. Renten aan weduwen en wezen van houders van frontstrepren. — <i>Rentes de veuves et d'orphelins de porteurs de chevrons de front</i>	23 162	20 330
6. Gevangenschapstreprenrenten. — <i>Rentes pour chevrons de captivité</i>	217	153
7. Renten aan weduwen en wezen van houders van gevangenschapstrepren. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de porteurs de chevrons de captivité</i>	2 312	2 008
8. Renten ten voordele van politieke gevangenen. — <i>Rentes en faveur des prisonniers politiques</i>	104	85
9. Renten aan weduwen en wezen van politieke gevangenen. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de prisonniers politiques</i>	127	114
10. Renten ten voordele van agenten van de inlichtingsdiensten. — <i>Rentes en faveur des agents des services de renseignements</i>	25	17
11. Renten aan weduwen en wezen van agenten van de inlichtingsdiensten. — <i>Rentes aux veuves et orphelins d'agents des services de renseignement</i>	6	6
12. Renten ten voordele van strijders van Eupen-Malmedy. — <i>Rentes en faveur des combattants d'Eupen-Malmédy</i>	69	56
13. Renten aan weduwen en wezen van strijders van Eupen-Malmedy. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de combattants d'Eupen-Malmédy</i>	215	182
14. Uitkeringen aan burgerlijke slachtoffers. — <i>Allocations aux victimes civiles</i>	780	691
15. Uitkeringen aan rechthebbenden van burgerlijke slachtoffers. — <i>Allocations aux ayants droit des victimes civiles</i>	563	540
16. Renten ten voordele van gedeporteerden. — <i>Rentes en faveur des déportés</i>	2 880	2 372
17. Renten ten voordele van zeevissers. — <i>Rentes en faveur des pêcheurs marins</i>	36	30
Totalen. — <i>Totaux</i>	39 539	34 056

B. Militaire pensioenen vredestijd vóór 25 augustus 1939. — *Pensions militaires du temps de paix avant le 25 août 1939*

1. Militaire invaliditeitspensioenen. — <i>Pensions d'invalides militaires</i>	89	81
2. Weduwen- en wezenpensioenen. — <i>Pensions de veuves et d'orphelins</i>	16	17
3. Ascendententoelagen. — <i>Allocations aux descendants</i>	—	—
Totalen. — <i>Totaux</i>	105	98

		1986	1987
C. Pensioenen en renten van de oorlog 1940-1945. — Pensions et rentes de la guerre 1940-1945			
1. Vergoedingspensioenen aan invaliden. — <i>Pensions de réparation aux invalides</i>	48 843	46 199	
2. Vergoedingspensioenen aan weduwen en wezen. — <i>Pensions de réparation aux veuves et orphelins</i>	25 908	26 763	
3. Vergoedingspensioenen aan ascendenten. — <i>Pensions de réparation aux descendants</i>	717	596	
4. Strijders- en gevangenschapsrenten. — <i>Rentes de combattants et de captivité</i>	117 265	111 861	
5. Renten aan weduwen en wezen van strijders en gevangenen. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de combattants et de prisonniers</i>	44 174	44 691	
6. Renten ten behoeve van militairen gemobiliseerd in 1939-1940. — <i>Rentes en faveur de militaires mobilisés en 1939-1940</i>	57 739	55 253	
7. Herstelpensioenen aan burgerlijke slachtoffers. — <i>Pensions de dédommagement aux victimes civiles</i>	10 193	9 899	
8. Herstelpensioenen aan rechthebbenden van burgerlijke slachtoffers. — <i>Pensions de réparation aux ayants droit des victimes civiles</i>	5 392	5 281	
9. Renten ten voordele van gedeporteerden en werkweigeren voor de verplichte tewerkstelling en van weerstanders tegen het nazisme. — <i>Rentes en faveur des déportés et réfractaires pour le travail obligatoire et aux résistants au nazisme</i>	37 137	36 850	
10. Compensatievergoedingen toegekend aan weerstanders tegen het nazisme. — <i>Indemnités compensatoires octroyées aux résistants au nazisme</i>	44	47	
11. Renten ten voordele van zeevissers. — <i>Rentes en faveur des pêcheurs marins</i>	359	355	
12. Vergoedingen toegekend door de wet van 10 februari 1964. — <i>Indemnités établies par la loi du 10 février 1964</i>	1 916	1 873	
Totalen. — Totaux	349 687	339 668	
D. Militaire pensioenen vredestijd na 25 augustus 1947. — Pensions militaires du temps de paix après le 25 août 1947			
1. Militaire invaliditeitspensioenen. — <i>Pensions d'invalides militaires</i>	9 789	9 925	
2. Weduwen- en wezenpensioenen. — <i>Pensions de veuves et d'orphelins</i>	825	843	
3. Ascendentenpensioenen. — <i>Pensions d'ascendants</i>	631	637	
Totalen. — Totaux	11 245	11 405	
E. Renten verbonden aan de nationale orden. — Rentes afférentes aux ordres nationaux			
1. Renten ten voordele van de titularissen van nationale orden. — <i>Rentes en faveur des titulaires d'ordres nationaux</i>	14 092	13 300	
2. Renten aan weduwen en wezen van titularissen van nationale orden. — <i>Rentes de veuves et d'orphelins de titulaires d'ordres nationaux</i>	913	787	
Totalen. — Totaux	15 005	14 087	
Algemene totalen. — Totaux généraux	415 581	399 314	

Tabel B

Indeling van de betalingen verricht in 1987, door de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen.

Tableau B

Répartition des paiements effectués en 1987, par la Caisse nationale des pensions de la guerre.

A. Pensioenen en renten van de oorlog 1914-1918.—*Pensions et rentes de la guerre 1914-1918*

2. Militaire invaliditeitspensioenen. — <i>Pensions militaires d'invalidité</i>	F	154 119 831
2. Weduwen- en wezenpensioenen. — <i>Pensions de veuves et d'orphelins</i>		556 746 026
3. Toelagen aan ascendenten. — <i>Allocations aux descendants</i>		87 918
4. Frontstrepentrenten. — <i>Rentes pour chevrons de front</i>		101 001 846
5. Renten aan weduwen en wezen van houders van frontstrepes. — <i>Rentes de veuves et d'orphelins de porteurs de chevrons de front</i>		109 873 325
6. Gevangenschapstrepentrenten. — <i>Rentes pour chevrons de captivité</i>		6 712 808
7. Renten aan weduwen en wezen van houders van gevangenschapstrepes. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de porteurs de chevrons de captivité</i>		10 558 441
8. Renten ten voordele van politieke gevangenen. — <i>Rentes en faveur des prisonniers politiques</i>		4 150 778
9. Renten aan weduwen en wezen van politieke gevangenen. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de prisonniers politiques</i>		342 186
10. Renten ten voordele van agenten van de inlichtingsdiensten. — <i>Rentes en faveur des agents des services de renseignements</i>		141 905
11. Renten aan weduwen en wezen van agenten van de inlichtingsdiensten. — <i>Rentes aux veuves et orphelins d'agents des services de renseignement</i>		20 449
12. Renten ten voordele van strijders van Eupen-Malmedy. — <i>Rentes en faveur des combattants d'Eupen-Malmédy</i>		405 609
13. Renten aan weduwen en wezen van strijders van Eupen-Malmedy. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de combattants d'Eupen-Malmédy</i>		808 775
14. Uitkeringen aan burgerlijke slachtoffers. — <i>Allocations aux victimes civiles</i>		151 101 791
15. Uitkeringen aan rechthebbenden van burgerlijke slachtoffers. — <i>Allocations aux ayants droit des victimes civiles</i>		79 441 208
16. Renten ten voordele van gedeporteerden. — <i>Rentes en faveur des déportés</i>		6 756 293
17. Renten ten voordele van zeevissers. — <i>Rentes en faveur des pêcheurs marins</i>		152 742
Totalen. — <i>Totaux</i> . . . F		1 182 421 931

B. Militaire pensioenen vredestijd vóór 25 augustus 1939. — *Pensions militaires du temps de paix avant le 25 août 1939*

1. Militaire invaliditeitspensioenen. — <i>Pensions d'invalides militaires</i>	F	8 000 495
2. Weduwen- en wezenpensioenen. — <i>Pensions de veuves et d'orphelins</i>		2 367 523
3. Ascendententoelagen. — <i>Allocations aux descendants</i>		—

Totalen. — *Totaux* . . . F 10 368 018

C. Pensioenen en renten van de oorlog 1940-1945.—*Pensions et rentes de la guerre 1940-1945*

1. Vergoedingspensioenen aan invaliden. — <i>Pensions de réparation aux invalides</i> . F	7 170 517 844
2. Vergoedingspensioenen aan weduwen en wezen. — <i>Pensions de réparation aux veuves et orphelins</i>	3 754 996 979
3. Vergoedingspensioenen aan ascendenten. — <i>Pensions de réparation aux descendants</i>	51 988 978
4. Strijders- en gevangenschapsrenten. — <i>Rentes de combattants et de captivité</i>	879 930 699

5. Renten aan weduwen en wezen van strijders en gevangenen. — <i>Rentes aux veuves et orphelins de combattants et de prisonniers</i>	225 433 834
6. Renten ten behoeve van militairen gemobiliseerd in 1939-1940. — <i>Rentes en faveur de militaires mobilisés en 1939-1940</i>	88 334 798
7. Herstelpensioenen aan burgerlijke slachtoffers. — <i>Pensions de dédommagement aux victimes civiles</i>	1 505 452 634
8. Herstelpensioenen aan rechthebbenden van burgerlijke slachtoffers. — <i>Pensions de dédommagement aux ayants droit des victimes civiles</i>	807 384 531
9. Renten ten voordele van gedeporeerde en werkweigeraars voor de verplichte tewerkstelling en van weerstanders tegen het nazisme. — <i>Rentes en faveur des déportés et réfractaires pour le travail obligatoire et aux résistants au nazisme</i>	151 828 953
10. Compensatievergoedingen toegekend aan weerstanders tegen het nazisme. — <i>Indemnités compensatoires octroyées aux résistants au nazisme</i>	359 200
11. Renten ten voordele van zeevissers. — <i>Rentes en faveur des pêcheurs marins</i>	2 247 367
12. Vergoedingen toegekend door de wet van 10 februari 1964. — <i>Indemnités établies par la loi du 10 février 1964</i>	61 457 444

Totalen. — *Totaux* . . F 14 699 933 261

D. Militaire pensioenen vredestijd na 25 augustus 1947. — *Pensions militaires du temps de paix après le 25 août 1947*

1. Militaire invaliditebspensioenen. — <i>Pensions d'invalides militaires</i>	F	1 028 108 098
2. Weduwen- en wezenpensioenen. — <i>Pensions de veuves et d'orphelins</i>	F	205 244 773
3. Ascendentenpensioenen. — <i>Pensions d'ascendants</i>	F	29 128 258

Totalen. — *Totaux* . . F 1 262 481 129

E. Renten verbonden aan de nationale orden. — *Rentes afférentes aux ordres nationaux*

1. Renten ten voordele van de titularissen van nationale orden. — <i>Rentes en faveur des titulaires d'ordres nationaux</i>	F	11 718 498
2. Renten aan weduwen en wezen van titularissen van nationale orden. — <i>Rentes de veuves et d'orphelins de titulaires d'ordres nationaux</i>	F	212 373

Totalen. — *Totaux* . . F 11 930 871

Algemene totalen. — *Totaux généraux* . . F 17 167 135 210

Bron : Verslag 1987.

Source : Rapport. 1987.